

anin kom.

Her fingur arbeiðsgevararnir ikki sín vilja.

Havnar Arbeiðsmannafelag fekk sína lónarhækk- ing, behelt sitt prosent og behelt sín grunn.

Samráðingarnar hildu so fram.

Hini arbeiðarafeløgini í landinum møttu til samráðingar við nakað yvir 20 uppskotum at samráðast um, og allan vegin hevur Føroya Arbeiðsgevarafelag feiað alt av borðinum. Samstundis má sigast, at arbeiðarafeløgini hava vist eitt ótrúligt tol undir samráðingunum — alla tíðina at verða av- vistir við teirra krøvum.

Arbeiðsgevararnir av- vistu alla tíðina prinsipielt at útgjalda hetta lónar- prosentíð, sum so nógv hevur verið tosað um, men í semingsuppskoti nr. 9 tykist ein vend at vera komin í. Har ganga arbeiðsgevararnir við til at gjalda 0,9%, sum arbeiðarafeløgini slakaðu niður í, tí fritíðargjaldið er 12%, so tað blivur 1% tilsamans.

Fyri mær at siggja, sær tað út til tað, at arbeiðs- gevararnir hava viljað, at arbeiðarafeløgini skulu ganga inn fyri, at um ein almennur grunnur verður stovnstur áðrenn sátt- málaskiðið er úti, so skal prosentíð fara í hendan grunn.

Kom at hugsa um, um arbeiðsgevararnir nú høvdu broytt kós við at vilja útgjalda prosentíð, men soleiðis er ikki.

Søgan er stutt og greitt, at um arbeiðsgevararnir fingur arbeiðarafeløgini at ganga við til at gjalda hetta prosentgjaldið inn í eina almenna lónarskipan, og kanska fingið samtykt hetta semingsuppskotið við lóg, so vildi tað verið fyrsta stigið at stungið Havnar Arbeiðsmannafelag í bakið, fyri at fáa fatur á tí prosentinum, sum hesir hava. Tað vildu teir so stilla Havnar Arbeiðsmannafelag yvir fyri til samráðingarnar í mai í 1989. Teir fingur tað

ikkí hesa ferð og teir eru uppá jakt eftir tí longu nú og givið er, at hetta skuldi verða fyrsta stigið á veg- num. Semja bleiv kortini ikki og nú til seinast sóu vit eitt semingsuppskot, har heitt verður á lög- gingið um ikki at áleggja feløgnum gjöld til ein al- mennan eftirlønargrunn, um hesin verður sam- tyktur í sáttmála- skeiðinum.

Hetta vildu arbeiðsge- varar ikki ganga við til, tí at her fingur teir ikki tað amboðið við, sum teir skuldu brúka til at knúsa Havnar Arbeiðsmannafelag við í 1989.

„Del og hersk“ prinsipp- ið gongur sanniliga aftur hjá arbeiðsgevarunum. Vit hava sæð tað fyrr, ser- liga tilknýtt onkran av lögtingsflokkinum, men lat tað fara.

Verkfall hevur verið nú í 3 vikur og vit hava sæð, at verkfallið er hert rættliga nógv seinastu dagarnar og vit hava sæð skaða- tilburðir og kundu, um verkfallið helt fram, frykta fyri enn álvarsli- gari skaðatilburðum.

Samgongan hevur ikki verið samd um at grípa inn í verkfallið, sjálvt um vit vóru saman fyri eini viku síðani, tí vit fryktaðu tí, sum vit siggja í dag, har meginparturin av samfelagnum liggur lamin, og ein rúgva av fólki og virkjum liða undir verkfallinum.

Soleiðis sum verkfallið og blokadur hava gingið, so má eg siga, at arbeið- arafeløgini hava syrgt fyri, at tað er farið ógvu- luga hóvliga fram. Teir hava ikki mist tamar- haldið á sær sjálvum. Men hetta kann ikki halda fram. Hetta gongur út yvir alt samfelagið. Hetta gongur út yvir verka- mannafelðina.

Tann einasti parturin, sum tykist at vera ógvu- luga óávirkaður av blokad- um og verkfalli eru Ar- beiðsgevarafelagið og Reiðarafelagið.

Arbeiðsgevarafelagið hevur rættliga einmælt

Soleiðis sum verkfallið og blokadur hava gingið, so má eg siga, at arbeið- arafeløgini hava syrgt fyri, at tað er farið ógvuliga hóv- luga fram. Teir hava ikki mist tamarhaldið á sær sjálvum, sigur Thomas Arabo

samtykt at fylgja tí linju, sum hevur verið. Eg haldi, at 65 limir vóru møttir á Hotel Borg og 60 stemmaðu fyri at halda fram við konfliktini.

Arbeiðarafeløgini og limirnir har eru klárt hart raktir figgarliga. Tað er soleiðis, at ein arbeiðari og verkamaður, fiskimaður í dag skal svara hvørjum sitt, tað er eingin, sum bet- alur fyri hann, tá rok- ningin kemur.

Arbeiðsgevarafelagið og Reiðarafelagið hava ikki somu trupulleikar. Teir hava ikki enn havt fyri neyðini at uppbyggt nakran, um eg so má siga verkfalskassa ella blokadukassa, tí teir vita sum er, at tann dagin, ið rokningin skal gjaldast, eiga teir ikki fyri hana sjálvir — so er tað lands- kassin sum leggur út.

Partarnir sum í dag eru í konflikt á arbeiðs- marknaðinum eru mest at sammeta við David og Golíath. Har annar hevur landskassin til verkfals- kassa og hini mugu slást fyri livinum.

Eg havi sæð ein lista yvir landskassautlegg, og hann visir útlegg uppá 280 milliónir.

Á hesum lista finnst fleiri nøvn úr Føroya Ar- beiðsgevarafelag. Her finnst fleiri nøvn úr Fø- oya Reiðarafelag, og hesin listin er í lètuni so og so langur. Hetta er útskrivað á pappir í endaleysum banum, soleiðis, at sjálvt um arbeiðsgevararnir og reiðarafelagið konflikt- lika til jóla, so ber hetta bert í sær, at hesin listin verður enn longri til ta tíð. Tólini bara vaksa. Rokningina betalur lands- kassin.

Hendan arbeiðsøsemj- an, vit hava sæð nú í triggjar vikur, hevur lært partarnar nakað.

Seinast tað lögtingið greip inn — í 1985 — tá lærdu vit í javnaðarflokk- inum nakað. Vit lærdu tað, at vit óivað vóru ov tíðliga á veg, men hesu ferð hava vit so mett, at vit eru í so seinir, men um- støðurnar hava verið soleiðis, at vit hava ikki kunnað gripið inn, fyrr enn nú.

Tað, sum ein samfela- gsa eigur at læra av hesum, er, at tað líkist ongum, at tað verður ferd- ur ein øgila kyniskur og harður kampur imóti ar- beiðarunum í hesi sátt- málasemjuni — í hesi

verkfalsstøðuni — men stórir partur av teimum 65, sum vóru møttir á Hotel Borg, stemmaðu imóti arbeiðarunum, eru virkir, sum landskassin eigur 20% í. Okkurt av teimum hevur landskassin meginpartin av ræðinum á. Kommunur eiga stórar partar og arbeiðsfólkið eigur stóran part.

Hetta má man syrgja fyri at fáa upp á pláss til eina aðru ferð, og eg kundi hugsað mær, at landskass- in, sum tað stendur í sam- gonguskjalinum, fær nevndarlímir fyri síni 20% og at hesir nevndar- límí syrgja fyri, at vit í framtíðini fáa eitt ar- beiðsgevarafelag fyri fiska- og flakavirkir, soleiðis at vit kunnu taka hesi virkini, sum vit øll eiga, og sum hava ein veldugan týðning fyri samfelagið, úr eini streiku- skipan og somuleiðis kunnu vit siga, at alivinn- an átti at gjørt eitt ar- beiðsgevarafelag eisini.

So kundu vit fingið kon- fliktr á arbeiðsmark- naðinum, sum raktu betur, sum vóru betur at stýra og sum vóru rættvisari.

Viðvíkjandi reiðara- felagnum er sama støðan. Eg má siga, at tað er sjokkerandi at uppliva, at reiðarafelagið púra á- byrgdarleyst fer í part við arbeiðsgevaran, ið førir eina politiska konflikt imóti hesum landsstýr- inum. Eg haldi tað vera fantastiskt. Teir, sum hava fingið okkara kvotur at umsita, teir sum hava fingið okkara skip at um- sita.

Mær er fortalt, at nógvir av hesum limum hava inn- flutningsloyvi til nýggj skip og fáa loyvi til um- bygging av verandi, skipum.

Eg haldi sjálvur, tað átti at verið ógvuliga gjølla umhugsað, at kalla hesi innflutningsloyvini inn aftur og latið teir hundraðtals av ungum

monnum, ið hava umsókn inni um at fáa eitt vinnu- tól at reka, at lata teir fáa hesi tól at reka. So høvdu vit kanska fingið eitt reið- arafelag, sum visti eitt lítið sindur meira sam- felagsábyrgd og sum ikki luttók í einum politiskum verkfalli imóti einum landsstýri, sum hóast alt er stórir partur av teirra livsgrundarlagi.

Thomas Arabo

»UPP-
STIGNINGS-
VESTAR«

1/2 PRÍS

Undir Glaðsheyggi

Box 1321 - tlf. 11990

Opit: Manad - friggjad,
frá kl. 15.00 - 17.00

TURRDRAKTIR
BERT 4650,-
VÁTDRAKTIR
BERT 2400,-

Undir Glaðsheyggi

Box 1321 - tlf. 11990

Opit: Mánad - friggjad,
frá kl. 15.00 - 17.00

Arbeiðarafeløgini hava vist eitt ótrúligt tol undir samráðingunum